

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • www.uzas.uz • 2009-yil, 7-avgust • № 32 (4015)

БАДИЙ СҮЗ - ЭЗГУЛИК ЭЛЧИСИ

Ўзбекистон ёзувчилар уюшмасида Президенти Ислом Каримовнинг ижодий уюшма фаолияти самарадорлигини ошириш, миллӣ адабиётимизни янада ривожлантириши юзасидан билдириган фикр-мулоҳазаларини ўрганиш, шу асосда амалга оширилиши лозим булган ваколати доирасида йўлга кўйилиши ва беғлиниши зарур чора-тадбирлар хусусида кенгайтирилган давра сұхбати бўлиб ўтди. Ошкорса ва саммий рӯҳда ўтган сұхбатда шоир ва ёзувчилар, таникли адабиётинос олимлар, адабиёт-бадиий нашрларнинг муҳаррирлари иштирок этдилар.

Ёзувчилар уюшмасида

Мулоқот иштирокчилари ўз сўзларида давлати миз раҳбарининг миллий адабиётимизни янада ривожлантириш, ижод ахлини, айниқса, адабиёт майдонига дадил кириб келётган ёш иштебодд эгаларини хар жиҳатдан кўлла-куватлаш хакидаги тақлифлари, билдирилган ишонч ва ёзувчинг захматли мөхнатига берилган юксак баҳо нафқат ижодкорларни, айни чогда, бутун халимизни руҳлантириб юборганини алоҳида эътироф этидилар. Айниқса, Юртбошимизнинг: "Бугунги мураккаб ва таҳлили замонда ёзувчининг башарининг эртаги кунини ўйлаб, одамларни эзгуликка, инсоф-диёнат, меҳр-оқибат ва бағриенгликка давлат иштишга қартилиган ҳароратли сўзи учар кочонидан ҳам мумкин алоҳида этмоқда", деган сўзлари кўнгилда фахр-иiftihor туйгуларини ўтотади.

Давра сұхбатида билдирилган фикр-мулоҳазалар билан газетамизнинг келгиси сонида танишишнгиз мумкин.

ШАҲРИХОНСОЙ МАВЖЛАРИ

Андижон вилоятни Шаҳрихон тумани хокимларни, Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси Андижон вилоят бўйлами ташаббуси билан водий ижодкор ўзларининг энг улуг ва энг азиз байрамимиз — Мустақиллигимизнинг 18 йиллигига бағишланган "Шаҳрихонсой мавжлари" деб номланган анжумани бўйлаб ўтди. Устозлар ва водий вилоятларидан келган ёш қалам соҳиблари иштирокида ўтказилган истиклол мушоириаси адабиётимизнинг навқирон вакиллари учун чинакамига байрам тусини олди.

Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари Сирохиддин Сайдий, ёзувчи ва шоирлар Мухаммад Али, Охунжон Ҳакимов, Тулан Низом, Турсуной Содикови, Азим Суюн, Фарид Афуз, Мирслупат Мирзо, Энахон Сидикови, Зиёвуддин Мансур, Ҳуршида, Исломи Маҳмуд, Абдунаби Кўйзинев, адабиётшунос олим Аҳмадбек Алимбеков, муҳаррирлар Собир Ўнар, Аҳмаджон Мелибов ва бошқалар ўш каламкашларнинг ижод намуналари билан танишиб, уларга тегишли тавсиялар бердилар.

Анжуман тадбирлари доирасида мумтоз адабиётимизнинг таникли вакили, маърифатпарвар шоир Алихон мулла Охунд ўғли Оразий таваллудининг 140 йиллиги нишонланди.

Ёш ижодкорлар анжуманига бағишланган макола газетамизнинг келгиси сонида ўзлон кўлиниади.

Журналнинг навбатдаги 3-сони Тошкентнинг 2200 йиллигига бағишиланган «Уфларни кўзлаган жамоа» мақоласи билан очилди. Унда профессор Ҳамиджон Икромов республика ўш томошабинлар театри фаолияти хакида фикр юритади.

Журналларни бараклагандা

А. Жумабетовнинг маколаси Коракалпоq театрида «Ал-омиши» мусикиларни драмаси-нинг янгитдан саҳналаштирилиши хакида. Олим Усмоновнинг «Гулом Забарийга таъсир», Тўра Мирзоевнинг «Паблик рилейшнз — театр ҳамроҳи», Олтиной Тожибоевнинг «Театрлар ҳамдустлиги», Равно Достемировнинг «Мозик-холи»; парвоз ва..., Манзура Акмалжоновнинг «Умр мазмани» маколаларида театр санъати фидойиалири хамда бу санъатга хос турли услублар хакида фикр юритади.

Ўзбекистон ҳалқ артисти Эркин Комилов сұхбатдан баҳрарманд бўлишини истаган муҳлисига Мехмонкул Исломкуловнинг машҳур актёр билан мулкотини ўқишина тавсия этади. «Вилоят театrlari» руҳи остида берилган Махмуджон Комилхонов, Равшон Ражабов, Музаффар Наимовларнинг маколалари Хоразм, Сирдарё, Сурхондарё вилоятлари театрлари ҳайтида янги тасаввур беради.

Эркин Усмоновнинг актриса Мўлтабар Ёриева, Мирбод Жамолининг марҳум танбури Абдулмутал Абдуллаев, Абдураҳмон Амоновнинг Бурхон Исломов, Аликон Умаровнинг актриса Ҳурсандий Умарова хакидаги, Махсума Ҳожматовнинг «Сўз санъати масъулияти» маколалари ўқувчиларда кизиқиши ўтготди, деб ўйлаймиз.

«Мерос», «Бир шингил хотира», «Яхшилар ёди», «Тепар идлазир», «Премера» руҳинида берилган бошча маколалар хам ўқувчиларини топиши шубҳасиз.

А.ЕҚУБОВ(Ўз)а
олган сурат.

«ЯГОНАСАН, МУҚАДДАС ВАТАН!»

Мустақиллик йилларида ўткази
тган энг нуғузли, энг оммави
тадбирлардан Бири — «Ягонасан,
муқаддас Ватан!» республика кўрик-
танловини ўзининг якуний босқичига
етиб келди.

Албатта, ўтган ўн саккоз йил давоми-да республикаси миқёсида "Ватан яго-
надир, Ватан биттадир", "Янги номлар",
"Янги авлод", "Келажак обози" ва бошча
кўлла-танловлар ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг ҳар бири ўз
йўналишига мақсад ва вазифаларига ага.
Давра сұхбатида билдирилган фикр-мулоҳазалар билан газетамизнинг келгиси сонида танишишнгиз мумкин.

Президентимиз карори асосида ўткази-
лганда ўтказиб келингандан ўтказилган
тадбирларидан ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг ҳар бири ўз
йўналишига мақсад ва вазифаларига ага.
Давра сұхбатида билдирилган фикр-мулоҳазалар билан газетамизнинг келгиси сонида танишишнгиз мумкин.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Илк бор ўтказиб тағдирда республика-
ни макомларни ташаббуси ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Инглишиши ўзбекистонни ўтказиб келин-
мокда. Бу танловларнинг 49 мингандан ортиқ
иқтидорли ижодкорлар катнашидилар.

Шулардан 32 нафар катнашчи якуний
босқичлар орқали ишодлаш имконияти
бўлади.

Куни-кеча танловнинг иккичи
босқичи якунланди. Шунни алоҳида
таяқидлаш жоизки, танловнинг би-
ринчи ва иккичи босқичларни бадиий
жихатдан юқори савиядаги ўтказилди.

Бошланиши бешинчи саҳифада.

Ўрта асрларга оид деярли барча тасаввуф рисолаларида мусиқа кенг маънода «самоъ» атамаси билан қўлланилади. Ҳақиқат ва унинг теварак-оламга сингдирилган илоҳий мувозанатига эришиш йўлидаги маънавий-руҳоний ҳолатига мувоғиқ келгани учун мусиқа сўфийларга хос олам — «руҳлар ола-

МУСИКА: “ОЛАМИ УЛВИЙ” ГА БОЕЛИК МАЛХАМ

сифатида қабул қиласилар. Абу Ҳомид Фаззолийнинг фикрича, маҳзун товушлар инсоний гавҳарни, ҳатто унинг иродасига қарши келиб бўлса ҳам, ҳаракатга келтиради, «шу сабабданким, у олами улвий (олий олам) билан алоқадордир. Олами улвий эса мутлақ гўзаллик ва мавзунлик оламидирики, пировардида, мавзунлик ва гўзалликнинг исталган кўриниши ўша гўзал оламнинг тажаллисидир» (Абу Ҳомид Фаззолий, «Кимиёи саодат», 370-б.). Демак, мусиқа шу гўзаллик ва нафосатни таниш йўлидаги саъй-ҳаракатdir.

Ер юзидағи барча оналар гүдакларига алла айтадилар. Ҳар қайси маданиятнинг ўз алласи бор, улар шунчалик үхашаши, чалкаштириб юбориш ҳеч гапмас! Бирор мамлакат одамларининг тилини тушунмасанғиз ҳам, мусиқий маданияти ҳақида ҳеч нима билмасанғиз ҳам алласини дархол танийсің!

хам, алласини дарҳол танийсиз!
Модомики, ҳар бир она ўз фарзандига хиргойи қилиш эҳтиёжини ҳис қиларкан, боз устига ушбу эҳтиёж унга қандай куйлашни амр этаркан, демак, мусика — бу табиий, түфма эҳтиёж.

Мусиқа — бу табиии, туғма әхтиеж. Хитойларда бир гап бор: «Мусиқа — айло малҳам. У табобатдан олдинда». Маълумотларга кўра, «медицина» атамаси хитойчада «мусиқа» ва «гиёҳ» иероглифи билан ифодаланади. Яъни самовий мусиқа ва заминий гиёҳ — инсон учун саломатлик хазинаси.

Мусиқанинг инсон руҳиятига шифобахш таъсири уни бошқа санъат турларидан ажратиб туради. Бедаво дардга чалинган буюк файласуф Фридрих Ницше фалаж ҳолатида ҳам пианинода бадиҳалар чала олган. Олимлар ҳатто мусиқанинг одамларни кома ҳолатидан олиб чиқишига қодирлиги ҳақидаги фактларни ҳам келтирадилар.

Фулом ШОМУРОД

ЛАБИХОВЫ

*Улкан жаңау зироғ-сатқы күндей чарғон,
Күкнинг барча юлдузлари құңғанми бунда?
Лабиҳовуз бунча гүзәл, бунча фаровон,
Күндузгидан қолишмайди шукукы тунда.*

*Лабиҳоуз гавжум мудом азиз меҳмондан,
Сув бўйида яйраб-яйраб олишар ором.
Улар мамнун хизматдаги чаққон мезбондан,
Накадар соз — буҳороча эъзоз, эхтиром.*

*Тұрда турған нари каби гүзал хонақох,
Нақшу никор — зайнати-ла күзларни олар.
Тираларкан янграб бунда қадим күй-наво,
Болашақ даражи күнгалишиңіз садақар сада.*

Избранные

*Мақом тинглар одамлару қадым бинолар,
Кекса тутнинг сийрак барги силкинар секи
Бухорода гарчи иссик ёзда ҳаволар,
Ором берап фаворадан әзгаш нам эпкин-*

*Лабиҳовуз құчогида мұъжиза бисёр,
Учрашағы үтмииш билан келажак бунда.
Хордик беріб тұяларга, ңұқтириб қатор
Сарбон келиб дам олмокда шу ерда тунда.*

Ёш-яланлар ўраб унинг атрофу гирдин...

Агар сиз яқын дүстларингиздан бирига шу чоққача бирор кишининг хаёлига ҳам келмаган варойиб совса қилиб, кўнглини олмоқчи бўлсангиз, қилиматли вактингизни кетгизиб, магазинмагазин юрманг. Ын яқын-атрофдаги почтага киринг-да, ўша дўстингизни адабиёт газетасига обуна қилдириб қўйинг. Ўндан боши осмонга етган дўстингиз келаси йили сизни ё "Шарқ юлдузи" журналига ёки "Жаҳон адабиёти"га обуна қиласди. Сиз "Ҳали ишнақларми?", дейсиз-да, дўстингизнинг ота-онаси ёки кўйнота-қайнотасини ҳам "ЎзАС"га ёздирасиз. Улар сизларга, ҳойнаҳой, "Мағраккўр" журналини муносиб кўришиади. Сиз ҳаяжон билан дўстингизнинг қўни-қўниларини обунага жалб қиласиз. Ишончлилар комилки, бу мурубванинг ўз самарасини беради.

"ЯзАС" обинаси йил - йи икки ой давом этмоқда.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВА СТЮОРТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ,

УЮЦМАСИ

* * *

НОШИР: "ШАРҚ" НАШРИЁТ-МАТБАЯ АКІЦІЯДОРЛЫК КОМПАНИЯСЫ ХОМИЙ: "МАТБУОТ ТАРКАТУВЧЫ"

www.zibellinistom
zibellinistom

**Бош
муҳаррир
Аҳмаджон
МЕЛИБОЕВ**

*Таҳририга келган қўлъемалар таҳлил этилмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририга нуқтаи назаридан фарқланishi мумкин.*

**Навбатчи мухаррир — Гулчехра УМАРОВА
Сахифаловчи — Жамшид МАТЁҚУБОВ**

**«Шарқ» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси босмахонаси.**

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0283-ракам билан
рўйхатга олинган. А — 4392. Буюртма Г — 74В. Жажми — 5 босма табок.

**ЖУМА
КУНЛАРИ
ЧИҚАДИ.
СОТУВДА
НАРХИ**